

СУЧАСНАЕ ЗАКАНАДАЎСТВА — ВАЖНЫ ФАКТАР СТАБІЛЬНАСЦІ І РАЗВІЦЦА ГРАМАДСТВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ураду, мясцовым органам трэба больш актыўна ствараць дадатковыя працоўныя месцы і арыентавацца толькі на іх аб'ектыўны прырост у рэгіёнах. Членам Савета Рэспублікі варта больш дэталёва ўнікаць у жыццёва важныя пытанні занятасці насельніцтва на месцах і актыўна падключацца да выпрацоўкі эфектыўных рашэнняў.

2018 год — трэці год, які вызначае бягучую пяцігодку. Нам вельмі важна выйсці на ўстойлівы рост эканомікі. Выканаць мэтавыя задачы Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2016—2020 гады, як сведчыць наш аналіз, сёння вельмі цяжка без спрыяльнага інстытуцыйнага асяроддзя. А гэтая задача, паважаныя калегі, ляжыць на плячах не толькі ўрада, але і парламента.

Што маецца на ўвазе?

Па-першае. Пакет нарматыўных прававых актаў па стымуляванні дзелавой актыўнасці і выключэнні залішніх патрабаванняў да бізнесу, які быў прадметам разгляду ў кіраўніка дзяржавы ў жніўні і верасні сёлета, практычна гатовы. Базавыя нормы, прапанаваныя ў гэтых дакументах, павінны ўступаць у сілу ўжо сёння, а значыць, іх варта ўлічыць пры фарміраванні бюджэтаў усіх узроўняў на 2018 год і нават, магчыма, пры ўдакладненні бюджэту на 2017 год.

Па-другое. Пра ключавую ролю інвестыцый у развіцці эканомікі. Сітуацыя ў інвестыцыйнай сферы вельмі няпростая. Пра гэта пакуль толькі шмат гаворыцца, канкрэтныя вынікі не бачныя.

Доля інвестыцый у асноўны капітал у ВУП скарацілася з 32,1 працэнта ў 2011 годзе да 19,8 працэнта ў 2016 годзе, што істотна ніжэй рэкамендаванага парoga бяспекі. У 2018 годзе трэба радыкальна палепшыць сітуацыю. Іншыя сур'ёзных рэзерваў, акрамя інвестыцый, для захавання і павышэння канкурэнтаздольнасці эканомікі ў нас няма. Але ў гэтай справе патрэбны новыя падыходы. А яны генеруюцца занадта павольна. Як былі бюджэтыныя сродкі, крэдыты і ўласныя сродкі прадпрыемстваў асноўнымі і вельмі абмежаванымі крыніцамі інвестыцый, так і засталіся. Хоць прынятыя прагрэсіўныя законы.

Так, у 2015 годзе прыняты Закон Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве». Прайшло амаль два гады. Ніводнага праекта няма. Далей. У тым жа 2015 годзе мы прынялі Закон Рэспублікі Беларусь «Аб рынку каштоўных папер». Але актывізацыі рынку не адбылося. У 2017 годзе прыняты Закон Рэспублікі Беларусь «Аб інвестыцыйных фондах», закліканы ўцягнуць унутраныя інвестыцыйныя рэсурсы, зберажэнні насельніцтва ў вырашэнне актуальных задач. Трэба зрабіць усё магчымае, каб з уступленнем яго ў сілу ў 2018 годзе існуюць калектыўныя інвестыцый, які добра зарэкамендаваў сябе ва ўсім свеце, не застаўся толькі на паперы.

Пакуль што даводзіцца канстатаваць, што ўрадам і Нацыянальным банкам не выкарыстоўваюцца новыя прылады для актывізацыі інвестыцыйнай дзейнасці.

У цэлым эканамічны блок законапраектаў, які мы будзем разглядаць у гэтую сесію, дасць магчымасць сфарміраваць спрыяльныя ўмовы для эканамічных агентаў на перспектыву і даць пазітыўны сігнал бізнес-супольнасці.

У адпаведнасці з планам падрыхтоўкі законапраектаў на 2017 год, зацверджаным Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 2016 года №520, Савет Рэспублікі ўпершыню ў сваёй гісторыі вызначаны ў якасці адказнага за распрацоўку законапраекта. Гаворка ідзе аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб аўтарскім праве і сумежных правах».

Работа над законапраектам практычна завершана. Яго прыняцце забяспечыць неабходны баланс інтарэсаў як праваўладальнікаў, так і грамадства ў цэлым.

На працягу чатырох гадоў Савет Рэспублікі ў ініцыятыўным парадку праводзіць маніторынг практыкі прымянення законаў Рэспублікі Беларусь. Патрэбна зваротная сувязь — як працуюць законы. Вынікі ў найбліжэйшы час будуць разгледжаны на пасяджэнні Прэзідыума Савета Рэспублікі. У 2018 годзе пастаянныя камісіі вызначыць новыя аб'екты маніторынгу. У прыярытэце — законы, удасканаленне якіх запланавана комплексам мер па рэалізацыі Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2016—2020 гады. Наш уклад можа паслужыць істотнай дапамогай для распрацоўшчыкаў адпаведных законапраектаў.

Савету Рэспублікі мэтазгодна больш актыўна праводзіць шырокае грамадскае абмеркаванне як нарматыўных прававых актаў, якія распрацоўваюцца, так і дзеючых. Падобная мера спрыяе фарміраванню сацыяльнай лаяльнасці насельніцтва. Звяртаюся да абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў: уключайцеся ў гэтую дзейнасць. Насельніцтва, выбаршчыкі павінны ведаць, над чым працуе парламент, праз дэпутатаў рэальна забяспечваюць вырашэнне актуальных задач.

У снежні 2017 года плануецца правядзенне II З'езду вучоных Беларусі. Трэба будзе разгледзець пытанні ўдасканалення навуковай і інавацыйнай дзейнасці з усім комплексам спадарожных задач. Члены Савета Рэспублікі Бадак А. М., Рахманаў С. К., Румо А. А., Дулава К. М., Старавойтава І. А. з'яўляюцца членамі міжведамаснай рабочай групы, узначаліць якую даручана мне. Я звяртаюся да ўсіх членаў Савета Рэспублікі — уносьце прапановы. Чаканні ад З'езду вялікія. Трэба не толькі пазначыць наяўныя праблемы, але і вырашыць, як зрабіць навуку і інавацый каталізатарамі сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны.

У адпаведнасці з заканадаўствам у лістападзе 2017 года будзе дадзены старт правядзенню выбарчай кампаніі па выбарах дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў дваццаць восьмага склікання. Нагадаю, выбары ў мясцовыя Саветы павінны адбыцца не пазней за 20 лютага 2018 года.

Члены Савета Рэспублікі, як палаты тэрытарыяльнага прадстаўніцтва, павінны актыўна ўключыцца ў гэтую палітычную кампанію — удзельнічаць у мерапрыемствах па падрыхтоўцы і правядзенні выбараў, сустракацца з працоўнымі калектывамі і насельніцтвам, выходзіць на адкрыты дыялог з людзьмі. Вопыт, навыкі ў вас ёсць. Больш за палову з цяперашняга складу членаў Савета Рэспублікі з'яўляюцца або з'яўляліся дэпутатамі мясцовых Саветаў дэпутатаў (23 — з'яўляюцца, яшчэ ў 9 маецца вопыт дэпутацкай работы). Выбары павінны прайсці арганізавана і ў дакладнай адпаведнасці з нормамі выбарчага заканадаўства.

Поважаныя члены Савета Рэспублікі!

У міжсесійны перыяд Саветам Рэспублікі праведзены шэраг мерапрыемстваў, пра якія я хачу яшчэ раз нагадаць.

На сумесным пашыраным пасяджэнні Прэзідыума Савета Рэспублікі і Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі ў жніўні бягучага года разгледжана пытанне «Аб удасканаленні прававых, арганізацыйных і эканамічных асноў развіцця і дзейнасці жыллёва-камунальнай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь па стварэнні спрыяльнай умоў жыццезабеспячэння насельніцтва». Прынята і накіравана ў Савет Міністраў, Адміністрацыю Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і на месцы канкрэтнае рашэнне.

Сёлета ў нашай краіне ўпершыню праведзены важныя міжнародныя мерапрыемствы — пасяджэнне Парламенцкага камітэта парламенцкага вымярэння Цэнтральна-Еўрапейскай ініцыятывы (30 мая) і 26-я штогадовая сесія Парламенцкай асамблеі Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе (5—9 ліпеня).

У якасці асноўнага лозунга старшынства Рэспублікі Беларусь у ЦЕІ, а гэтыя пытанні вядзе Савет Рэспублікі, вылучана тэма «Інтэлектуалізацыя эканомікі ў рэгіёне ЦЕІ: інавацыйная вытворчасць, кіраванне і чалавечы капітал». Выбар тэмы абумоўлены тэндэнцыямі ў сучаснай эканоміцы — інтэлектуалізацыя выкарыстаных тэхналогій, рост навукаёмкасці тавараў, істотнае павышэнне значэння дзейнасці, звязанай з вытворчасцю, перадачай, захоўваннем і выкарыстаннем ведаў, жорсткая канкурэнцыя, якая прыводзіць да неабходнасці пастаяннага ўкаранення інавацыі. Па сутнасці — гэта глабальная выклік, своечасовы адказ на якія з'яўляецца важнай умовай захавання канкурэнтаздольнасці эканомік усяго свету.

28 лістапада ў Мінску плануецца разгледзець гэтыя ключавыя пытанні на пасяджэнні Парламенцкай асамблеі ЦЕІ з удзелам кіраўнікоў парламентаў 18 дзяржаў — членаў ЦЕІ.

Нацыянальны каардынатар па дасягненні Мэт устойлівага развіцця ў нашай краіне, намеснік старшыні Савета Рэспублікі Шчоткіна М. А. сёлета ў ліпені ў Нью-Ёрку на Палітычным форуме высокага ўзроўню па ўстойлівым развіцці на перыяд да 2030 года прадставіла нацыянальны даклад на тэму «Выкараненне галечы і садзейнічанне росквіту ў свеце, які змяняецца». Удзельнікамі гэтага мерапрыемства была падтрымана прапанова беларускага боку аб правядзенні ў 2018 годзе ў Мінску рэгіянальнага форуму для каардынатораў па дасягненні Мэт устойлівага развіцця ААН для краін Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, а таксама СНД. Работа ў гэтым кірунку намі ўжо вядзецца.

У мэтах захавання неабходнага ўзроўню дынамікі двухбаковых сувязяў прапрацоўваюцца візіты ў Рэспубліку Беларусь парламенцкіх дэлегацый Азербайджана, Грузіі, Італіі, Латвіі, беларускіх парламентарыяў — у Кітай, Польшчу і Сербію.

Некалькі ідэй аб рабоце з моладдзю. Моладзь — гэта велізарная сацыяльная сіла, якая заўсёды імкнецца да пераменаў.

Мы з павагай ставімся да работы маладзёжных парламентаў (палат, саветаў), створаных у нас у краіне. Іх у нас у рэспубліцы каля 40, розных узроўняў — абласных, раённых і гарадскіх. У кожнага з іх свой вопыт і розныя назвы — маладзёжны савет, маладзёжны парламент, дзіцячы парламент, парламент дзяцей і вучнёўскай моладзі, студэнцкі парламент і інш.

26 мая 2017 года кіраўнік дзяржавы на сустрэчы з навучэнцамі «Моладзь. Погляд у будучыню» падтрымаў ініцыятыву аб стварэнні рэспубліканскага маладзёжнага парламента.

Маладзёжны парламент можа быць рэальным механізмам сувязі ўлады і моладзі, дазволіць маладым людзям абмяркоўваць законапраекты і актуальныя праблемы, весці дыскусію не толькі з прадстаўнікамі ўлады, але і паміж сабой: роўныя з роўнымі, што дазволіць выпрацоўваць крэатыўныя рашэнні.

Пастаяннымі камісіямі неабходна максімальна сканцэнтравана намаганні на ўвасабленні ў жыццё гэтай перспектывы ідэй і выкананні даручэння Прэзідэнта краіны.

Гэта толькі частка задач, якія неабходна вырашыць Савету Рэспублікі ў перыядзе, які застаўся ў 2017 годзе, і ў 2018 годзе. Пэралік мерапрыемстваў будзе пашыраны і канкрэтызаваны ў планах работы Савета Рэспублікі і пастаянных камісій на адпаведны перыяды.

Хачу пажадаць усім нам плённай і паспяховай работы.

Дзякуй за ўвагу.

АДКАЗВАЮЧЫ НА ВЫКЛІКІ ЧАСУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Шэраг захадаў будзе накіраваны на ўзмацненне абараназдольнасці, барацьбы з тэрарызмам, сістэмы аховы грамадскага парадку.

Вялікая ўвага будзе ўдзелена міжнародным абавязальствам Беларусі. У ліку найважнейшых дакументаў гэтага блока — праект новай рэдакцыі Закона аб міжнародных дагаворах і ратыфікацыя Дагавора аб Мытным кодэксе ЕАЭС. Трэба будзе разгледзець таксама сур'ёзны пакет міжнародных пагадненняў. Іх ратыфікацыя дазволіць павялічыць аб'ёмы айчынай нафтаперапрацоўкі, прыцягнуць фінансы Еўрасаюза для развіцця памежных рэгіёнаў Беларусі, нарошчваюць інвестыцыйнае супрацоўніцтва.

Галоўнай міжнароднай падзеяй у міжсесійны перыяд з'явілася правядзенне ў Мінску 26-й штогадовай сесіі ПА АБСЕ. Найважнейшым яе вынікам стала зацікаўленае абмеркаванне замежнымі палітыкамі ініцыятывы Прэзідэнта Беларусі аб запуску новага Хельсінскага працэсу. Работа беларускай дэлегацыі на сесіі таксама мела поспех — у Мінскую дэкларацыю увайшла рэзалюцыя, якая прапануе міжнароднай супольнасці новыя меры па барацьбе з наркотыкамі.

Актывізавалася і двухбаковае супрацоўніцтва. Вынікам візіту ў Беларусь суданскай дэлегацыі стала падпісанне Мемарандума аб ўзаемараўменні і супрацоўніцтве паміж Палатай прадстаўнікоў і Нацыянальнай асамблеяй Судана. На перагаворах з еўрапейскімі партнёрамі абмяркоўваюцца магчымасці рэалізацыі бізнес-праектаў.

Рост цікавасці да нашай краіны стварае ўмовы для нарошчвання міжпарламенцкага супрацоўніцтва. У лістападзе запланаваны візіт у адказ у Судан, дзе мы маем намер выйсці на канкрэтныя гандлёва-эканамічныя праекты. Рыхтуюцца візіты беларускіх дэлегацый у Кітай і Румынію. Нашу краіну плануецца наве-

даць кіраўнікі парламентаў Грузіі і Малдовы.

Для развіцця двухбаковых кантактаў трэба больш эфектыўна задзейнічаць магчымасці міжпарламенцкіх арганізацый. Сур'ёзныя перспектывы для абмеркавання пытанняў супрацоўніцтва з парламентарыямі Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі адкрывае правядзенне 137-й сесіі Міжпарламенцкага саюза. Гэтым жа мэтам павінны служыць нашы кантакты з еўрапейскімі калегамі ў рамках восеньскага пасяджэння ПА АБСЕ ў Андоры і мерапрыемстваў Парламенцкай структуры Цэнтральна-Еўрапейскай ініцыятывы ў Мінску.

Узаемадзеянніваючы з нашымі стратэгічнымі партнёрамі па парламенцкіх структурах СНД, АДКБ, Парламенцкім сходам Саюза Беларусі і Расіі, трэба больш актыўна выкарыстоўваць інструменты парламенцкай дыпламатыі для прасоўвання прадукцыі айчынных вытворцаў на гэтых традыцыйных рынках. Напрыклад, 53-я сесія саюзнага парламента пройдзе ў Бранску. Сустрэчы дэпутатаў з прадстаўнікамі дзелавых колаў Браншчыны і абмеркаванне перспектывы супрацоўніцтва сталі б добрым крокам у развіцці інтэграцыі. У рамках гэтага ж мерапрыемства пройдзе парламенцкія слуханні, прысвечаныя збліжэнню заканадаўстваў па пытаннях забеспячэння роўных правоў грамадзян Саюзнай дзяржавы. І абмяркоўваюць гэтую тэму трэба з пункту гледжання рэальнага раўнапраўя.

Працуючы ў выбарчых акругах, трэба дасканала валодаць інфармацыяй аб сацыяльна-эканамічнай сітуацыі і на гэтай аснове выходзіць на запатрабаваныя жыццём правыя рашэнні. Разглядаючы звароты грамадзян, варта прыняць падыходзіць да ацэнкі эфектыўнасці дзеянняў мясцовых улад. Пры гэтым вельмі важна працягнуць шырокі грамадскі дыялог, эфектыўнасць якога з'яўляецца важнай умовай забеспячэння стабільнасці і дынамічнага прасоўвання краіны па шляху сацыяльна-эканамічнага росту.

■ Мясцовыя выбары

Электаральная гонка набліжаецца

Пасяджэнне ЦВК па падрыхтоўцы да мясцовых выбараў адбудзецца ў пачатку лістапада

Аб гэтым заявіла старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў Рэспублікі Беларусь Лідзія ЯРМОШЫНА ў кулуарах пасля адкрыцця сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу.

Лідзія Ярмошына дадала, што з прычыны таго, што да электаральнай падзеі застаецца занадта мала часу, у працэсе падрыхтоўкі да выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў 2018 года «ўносіць змены ў выбарчае заканадаўства не плануецца». Мэтавыя тлумачэнні для выбарчых камітэтаў будуць узгоднены на пасяджэнні Цэнтральнай камісіі, якое плануецца правесці ў пачатку лістапада.

На пытанне аб тым, ці будуць улічвацца рэкамендацыі Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЕ, якія былі дадзены Беларусі па выніках правядзення апошніх прэзідэнцкіх і парламенцкіх выбараў, Лідзія Ярмошына адказала так: «Яны будуць улічвацца толькі ў правапрымяняльнай практыцы, там, дзе можна не мяняць закон».

Што датычыцца дакладнай даты правядзення выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў, то яна, хутчэй за ўсё, стане вядомай ў канцы кастрычніка. Цэнтральная выбарчая камісія прапанавала правесці іх 18 лютага, аднак канчатковае рашэнне прыме Прэзідэнт.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ. lukashevich@zviazda.by